

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.182/2023/9.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Nagy Norbert Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Norbert ügyvéd)

Az alperes: ...

Az alperes képviselője: Dr. Tamás Olivér Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tamás Olivér ügyvéd)

A per tárgya: taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla, 16.Gf.40.220/2022/8-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék, 33.G.42.081/2021/5. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 114.300 (száztizennégyezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A 3.000.000 forint törzstőkéjű alperesnek két tagja van, a felperes 1.470.000 forint összegű törzsbetétnek megfelelő, 49 % mértékű szavazati jogot biztosító részesedéssel, másik tagja a felperes volt házastársa 1.530.000 forint összegű törzsbetétnek megfelelő, 51 % mértékű szavazati jogot biztosító részesedéssel.

[2] Az alperes társasági szerződésének 8. pontja szerint a taggyűlés a veszteségek fedezésére a tagok számára pótbefizetést írhat elő, annak legnagyobb összege 5.000.000 forint, módja pénzbeli hozzájárulás. A pótbefizetési kötelezettség a tagokat törzsbetéteik arányában terheli. Pótbefizetés legfeljebb üzleti évenként egy alkalommal, a számviteli törvény szerinti éves beszámolót jóváhagyó taggyűlésen írható elő.

[3] Az alperes ügyvezetője a 2019. május 14-én kelt meghívóval taggyűlést hívott össze 2019. május 30. napján 9:00 órai kezdettel az alperes székhelyére, az alábbi napirendi pontokkal: 1. A társaság 2018. évi egyszerűsített éves beszámolójának elfogadása; 2. Döntés a 2018. évi adózott eredmény felhasználásról; 3. A 2018. évi veszteség fedezésére döntés pótbefizetésről.

[4] A taggyűlésen a felperes nem vett részt. A másik tag jelenlétében megtartott taggyűlésen a jelenlévő tag támogató szavazatával a taggyűlés az alábbi határozatokat hozta: A 3/2019. (05.30.) számú határozattal elfogadta az alperes 2018. évi mérlegét és eredmény-beszámolóját a következő számadatokkal: a mérleg főösszege 145.736.000 forint, 2018. évi adózott eredménye mínusz 1.812.000 forint, saját tőkéje 143.938.000 forint, a lekötött tartalék 5.000.000 forint. A 4/2019. (05.30.) számú határozattal a taggyűlés úgy határozott, hogy a társaság a 2018. évi adózott eredmény negatív összegét az eredménytartalékba helyezi. Az 5/2019. (05.30.) számú határozattal a taggyűlés 1.811.915 forint pótbefizetési kötelezettséget írt elő a társaság tagjai számára, pénzbeli hozzájárulással azzal, hogy a pótbefizetési kötelezettség a tagokat törzsbetéteik arányában terheli: felperes 887.838 forint, a másik tag 924.077 forint befizetésére köteles. A pótbefizetés egy összegben teljesítendő, határideje a taggyűlési jegyzőkönyv kézhezvételétől számított 15 nap, de legkésőbb 2019. július 15. napja.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:35-36. §-ai alapján előterjesztett keresetében az alperes 2019. május 30-án tartott taggyűlésén hozott 3-5/2019. (05. 30.) számú taggyűlési határozatainak hatályon kívül helyezését kérte. Az 5/2019. (05.30.) számú taggyűlési határozat jogszabálysértését arra hivatkozással állította, hogy nem álltak fenn a pótbefizetés elrendelésének törvényi feltételei.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint, mivel a cég 1.812.000 forint veszteséggel zárta a 2018. évet, így megállapítható, hogy volt olyan vesztesége, amelynek a fedezésére a taggyűlés jogszerűen rendelte el a pótbefizetést.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Döntését a fellebbezési és a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező 5/2019. (05.30.) számú taggyűlési határozat vonatkozásában azzal indokolta, hogy az alperes társasági szerződése megfelel a Ptk. 3:183. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek. A veszteség fogalmát a Ptk. nem határozza meg. Mivel az alperes 2018. évi adózott eredménye negatív előjelű volt, így az alperesnek 1.812.000 forint vesztesége keletkezett, ezért annak a fedezésére jogszerűen írta elő a taggyűlés a pótbefizetést. Tévesnek ítélte a felperes jogértelmezését, miszerint figyelembe kellene, illetve lehetne venni a Ptk. taggyűlés kötelező összehívása vonatkozó 3:189. §-ban írtakat a Ptk. 3:183. § alapján előírt pótbefizetés elrendelésénél. Utóbbinak ugyanis nem feltétele a törzstőke csökkenése, a tőkeveszteség megállapítása, hanem elegendő a konkrét gazdasági évben kimutatott veszteség megléte.

[8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését megváltoztatta, és az alperes 5/2019. (05.30.) számú taggyűlési határozatát hatályon kívül helyezte.

[9] A másodfokú bíróság mindenekelőtt rögzítette, a 2022. szeptember 5-én kelt 5. sorszámú végzésével az alperes fellebbezési ellenkérelem előterjesztésére előírt határidő meghosszabbítása iránti kérelmét elutasította. Ítéletében utalt e végzésének indokaira, és arra, hogy annak saját hatáskörben történő hatályon kívül helyezését – és a határidő meghosszabbítása által az alperes fellebbezési ellenkérelme utólagos előterjesztésére lehetőség biztosítását – nem találta indokoltnak.

[10] A másodfokú bíróság az az ügy érdemében kifejtette, helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a határozat felülvizsgálata során csupán az alperes határozatának jogszabályba vagy társasági szerződésbe ütköző voltát vizsgálhatja, nincs helye a támadott határozat gazdasági és célszerűségi vizsgálatának. A gazdasági-célszerűségi vizsgálat kizártsága azonban nem jelenti azt, hogy a jogszabály által a pótbefizetés feltételeként megkívánt veszteség megléte értékelésekor ne lenne figyelembe vehető a cég vagyoni helyzete, likviditása, fizetőképessége, hanem elegendő lenne pusztán az adott adóévben elért negatív eredmény ahhoz, hogy a pótbefizetés feltételül szolgáló veszteség fennállta szükségképpen megállapításra kerüljön. Annak megítélése során, hogy mi minősül a pótbefizetés előírását lehetővé tevő veszteségnek – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően –, nem csupán az előző adóévre vonatkozó éves beszámoló szerinti negatív adózott eredmény veendő figyelembe, hanem mérlegelendő a pótbefizetés jogintézményének célja, rendeltetése és annak kivételes jellege is.

[11] A korlátolt felelősségű társaság a Ptk. 3:159. §-a és 3:161. § (1) bekezdése értelmében a tagjaitól elkülönült önálló jogalanyisággal rendelkezik, amely egyúttal a társaság és a tag vagyonának az elkülönülését is jelenti. A korlátolt felelősségű társaság tartozásai, kiadásai és költségei fedezetül főszabályként a társaság vagyona szolgál, és a tag legfeljebb a törzsbetétként a társaság rendelkezésére bocsátott vagyoni hozzájárulásával felel. Ezt meghaladóan pedig – főszabály szerint – további vagyoni hozzájárulás teljesítésére nem köteles. Ezen főszabályhoz képest kivételes jellegű a törzsbetétet meghaladó további vagyoni hozzájárulás fizetésére kötelezést lehetővé tevő pótbefizetés intézménye.

[12] A Ptk. 3:183. §-ához fűzött kommentár értelmében a pótbefizetésre vonatkozó szabályokat a Ptk. alapvetően a korábban hatályban volt Gt. szabályaival azonosan határozta meg. Így a pótbefizetés előírásának a Ptk.-ban meghatározott feltételei megléte megállapításánál irányadó a korábban hatályos gazdasági társaságokról szóló törvények

alkalmazása során kialakult joggyakorlat, illetve az ezen jogszabályokhoz kapcsolódó jogirodalom is, amelyek alapján a pótbefizetés intézményének célja a társaság tőkeveszteségének pótlása vagyoni szolgáltatás teljesítésének előírásával. A pótbefizetés nem tőkeemelés, hanem a tőke pótlása a veszteségek fedezése, a felszámolás elkerülése érdekében. A Ptk. 3:183. § (1), illetve (5) bekezdéséből is az következik, hogy pótbefizetés előírására csakis a tényleges veszteség pótlására, annak erejéig kerülhet sor, a társaság további működésének biztosítása céljából.

[13] A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a 2022. január 1-jétől hatályos Ptk. a pótbefizetést a továbbiakban a gazdasági társaságokra vonatkozó közös rendelkezések között szabályozza, a szabályozás lényege azonban nem változott. A jelenleg hatályos, a Ptk. 3:99/A. §-ához fűzött kommentár is alátámasztja a korábban kifejtetteket, miszerint a pótlólagos befizetés kivételes intézmény, ami a veszteséges gazdálkodás esetén a felszámolás elkerülése érdekében lehet indokolt. A Ptk. logikája szerint akkor kerülhet sor pótbefizetés elrendelésére, ha a veszteség számviteli eszközökkel kimutatható, és ha az másként fedezetlenül maradna. A Ptk. 3:99/A. §-át beiktató 2021. XCV. törvényhez fűzött jogalkotói indokolás értelmében a pótbefizetés gazdasági társaságokról szóló általános szabályozásba történt áthelyezését a gazdasági társaságok működésének stabilitása, fizetőképességének hatékonyabb biztosítása indokolta.

[14] Mindezekből pedig levezethető, hogy pótbefizetés előírására csak akkor kerülhet sor, ha a társaság üzletszerű gazdasági tevékenységét veszélyeztető veszteség másként nem küszöbölhető ki. A felperes ezért helytállóan hivatkozott arra, hogy amennyiben az alperes rendelkezik olyan szabad eredménytartálékkal, amelynek terhére a veszteség elszámolható [a Számv. tv. 37. § (2) bekezdés a) pontja értelmében], úgy nem áll fenn a pótbefizetés előírásának azon feltétele, miszerint a veszteség máshogyan nem fedezhető, a cég működőképessége másként nem biztosítható.

[15] A másodfokú bíróság figyelembe vette továbbá a Ptk. 3:189. § (2) bekezdésében foglalt szabályozással összefüggésben megfogalmazott 27/2022. Számviteli kérdésben kifejtett, a pótbefizetésre vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott veszteség fogalmára adott értelmezést is, amely szerint veszteség alatt nem lehet az éppen aktuális tárgyévi veszteséget figyelembe venni, hanem az olyan veszteség mérvadó, amely a saját tőke hiányát eredményezi. Ettől eltérő értelmezés esetén a társasági működés alapelveivel össze nem egyeztethető, olyan helyzet fordulhatna elő, hogy a tárgyévi veszteség megtérítésére pótbefizetés előírása emellett a korábbi évek felhalmozott adózott eredményéből a tagok részére osztalék kifizetésére kerülhetne sor.

[16] Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes elfogadott mérlegadataihoz képest a 2018. adóévben a negatív előjelű 1.812.000 forint adózott eredmény az alperes pénzügyi stabilitását, fizetőképességét nem veszélyezteti, az nem kizárólag pótbefizetés útján fedezhető, nem minősül tehát olyan veszteségnek, amelynek fedezetére a pótbefizetés a Ptk. 3:183. §-a alapján jogszerűen előírható lett volna. Ezért az alperes taggyűlésének a Ptk. 3:183. § (1) bekezdésébe ütköző 5/2019. (05.30.) számú határozatát hatályon kívül helyezte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[17] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, egyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is. Felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet

hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 3:88. § (2) bekezdését, 3:183. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. §-át, 372. § (2) bekezdését, a Számv. tv. 37. § (2) bekezdés *a*) pontját.

[18] Az alperes álláspontja szerint önmagának mond ellent a jogerős ítélet, amikor egyrészről rögzíti, hogy a bíróság a taggyűlési döntések gazdasági-célszerűségi szempontú vizsgálatára nem jogosult, majd a pótbefizetést előíró taggyűlési határozat felülvizsgálata eredményeként mégis arra a következtetésre jut, hogy a társaság a megelőző év veszteségét más módon is fedezhette volna. Ezzel a másodfokú bíróság az alperes működési és döntési szabadságába szölt bele.

[19] A jogerős ítélet összemosta a pótbefizetés kötelező és lehetséges módját, illetve feltételeit. Az alperes hangsúlyozta, a felperes ugyan látszólag vitatta, de végeredményében elismerte, hogy az alperes a 2018. gazdasági évet veszteséggel zárta, ennek alapján tehát volt olyan veszteség, amelynek a fedezésére a taggyűlés jogszerűen pótbefizetést rendelhetett el. Amennyiben egy társaságnál veszteség merült fel – értve ez alatt azt, hogy a társaság kiadásai egy adott gazdasági évben meghaladják a bevételeit – a társaság tagjainak módjában áll mérlegelni, hogy ezen veszteséget milyen forrásból kívánják fedezni, azt az eredménytartalékba teszik, azaz a társaság a korábbi nyereséges működéséből képződő eredményből, tehát a saját vagyonából, vagy külső forrásból, pótbefizetés útján fedezi. Ennek eldöntése a taggyűlésre tartozó gazdasági-üzleti kérdés. A Ptk. 3:183. §-a lehetőséget teremt a veszteség fedezésére pótbefizetés előírására olyan az esetben is, ha nem állnak fenn a Ptk. 3:189. §-ában megjelölt szélsőséges pénzügyi helyzetek.

[20] Tévesen értékelte a másodfokú bíróság a veszteség fogalmát, amikor azt egy gazdasági év helyett kiterjesztette a társaság teljes élettartamára. Ez az értelmezés azt eredményezné, hogy mindaddig nem lehetne egy társaságnál a veszteségből beszélni, amíg a társaság „fel nem éli” a korábbi években megtermelt nyereséget. Az alperes hangsúlyozta, a Ptk. nem határozza meg a veszteség fogalmát, olyan megállapítás sehol sem szerepel a törvényben vagy annak kommentárjában, hogy a pótbefizetés célja a saját tőke és a jegyzett tőke közötti egyensúly fenntartása lenne. A Számv. tv. a veszteség fogalmát a megelőző üzleti év negatív adózott eredményével azonosítja. A megelőző üzleti év negatív adózott eredménye is tőkevesztést jelent, csak nem a jegyzett tőke, hanem a saját tőke veszteségét.

[21] A másodfokú bíróság nem jogot alkalmazott, hanem jogot alkotott, amikor olyan követelményeket állított fel a pótbefizetés elrendeléséhez, amelyeket a Ptk. nem tartalmaz. A Ptk. 3:183. §-a ugyanis sem a gazdasági tevékenység veszélyeztetettségét, sem meghatározott mértékű tőkevesztést, sem a fizetőképesség veszélyeztetettségét nem írja elő előfeltételként a pótbefizetés elrendeléséhez. Ezek a Ptk. 3:189. §-ában jelennek meg mint a kötelező jellegű pótbefizetés előfeltételei, ezért a másodfokú bíróság tévesen szűkítette le a Ptk. 3:183. §-ának alkalmazási lehetőségét.

[22] Az alperes kifejtette, úgy is kialakulhat egy cég életében fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, ha a saját tőke összege meghaladja a jegyzett tőkét, például akkor, ha a cégnek nincs likvid pénzeszköze. Az alperes álláspontja szerint, ha ezt a körülményt a másodfokú bíróság a perben vizsgálandónak tekintette, akkor anyagi pervezetés körében erre ki kellett volna oktatni a feleket, és lehetőséget biztosítani álláspontjuk kifejtésére, bizonyítási indítványuk megtételére. Egy társaság fizetőképességének, vagy fizetéseképtelenségének a vizsgálata adott esetben akár szakkérdés is lehet. Erre azonban nem került sor, bizonyítás e körben nem folyt, amivel a másodfokú bíróság eljárási szabályt sértett.

[23] Az alperes álláspontja szerint önmagában abból a tényből, hogy a társaság taggyűlése évente jogosult pótbefizetést előírni, levonható az a következtetés, hogy a társaság vesztesége is évente vizsgálandó, egyébként a Számv. tv.-nek megfelelően. Pontatlanul idézte

továbbá a jogerős ítélet a Ptk. 3:99/A. §-ához fűzött kommentárt, illetve a pótbefizetésre vonatkozó szabályoknak a gazdasági társaságok általános szabályai közé történő áthelyezéséről rendelkező 2021. évi XCV. törvény indokolását, azok ugyanis nem cáfolják az alperes érvelését. Az alperes hangsúlyozta, a számviteli levelek esetleges szakmai megállapításai nem irányadóak, és nem minősülnek jogforrásnak.

[24] Az alperes további eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy a másodfokú eljárásban a lázas betegségére hivatkozással kérte a fellebbezési ellenkérelem előterjesztésére a határidő meghosszabbítását. A másodfokú bíróság a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2018. június 20-21-ei országos tanácskozásának 42. számú állásfoglalását figyelmen kívül hagyva nem hívta fel az alperest rövid határidővel az ellenkérelmének előterjesztésére. A másodfokú bíróság által felhívott BDT2004. 1030. számú döntés pedig egy meg nem hosszabbítható fellebbezési határidő vonatkozásában született, ezért nem irányadó. Megállapítható, hogy a másodfokú bíróság jogsértő módon korlátozta az alperest joga gyakorlásában.

[25] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Előadta, a másodfokú bíróság helyesen észlelte, hogy az alperes az átmeneti veszteség ellenére sem működött veszteségesen, nem kerültek veszélybe a hitelezői igények. A pármilliós mérleg szerinti veszteség fedezéséhez szükséges forrás a korábbi évek nyereséges időszakában megtermelése került. Helytállóan foglalt akként állást a másodfokú bíróság, hogy a pótbefizetés előírására csakis a tényleges veszteség pótlására, annak erejéig kerülhet sor, a társaság további működésének biztosítása céljából. Az alperes értelmezése ellentétes a pótbefizetés Ptk.-beli jogintézményi funkciójával és céljával. A felperes hangsúlyozta a Számv. tv. a veszteség fogalmát mint eredmény jelleget határozza meg, amely azonban nem kizárólag egy tárgyévre vonatkozik, hanem a veszteség fogalmának értelmezését a társaság folyamatos működésére vetítve kell vizsgálni. Alaptalanul hivatkozott továbbá az alperes az ügy érdemét érintő eljárási szabálysértésre is.

A Kúria döntése és jogi indokai

[26] A Kúria elsődlegesen rögzíti, hogy az alperes szükségtelenül terjesztett elő a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, mivel az adott esetben sem az engedélyezés iránti kérelemben hivatkozott Pp. 407. §-a, sem a Pp. 408. § (1) bekezdése nem zárta ki a felülvizsgálatot. Rámutat, amennyiben a felülvizsgálatot valamely, a Pp. 407. §-ában meghatározott, a felülvizsgálatból kizárt határozat ellen terjesztik elő, a felülvizsgálat engedélyezés iránti kérelem alapján sem engedhető meg. Ilyen esetben a Kúria a felülvizsgálati kérelmet – az engedélyezés iránti kérelem vizsgálata nélkül – visszautasítja. A jogerős ítélet nem esik a Pp. 407. §-ában feltüntetett határozatok, illetve esetkörök közé. Jelen ügyben továbbá a pertárgy értéke nem határozható meg, az ilyen vagyoni jogi perekben a felülvizsgálat nem kizárt a Pp. 408. § (1) bekezdése alapján (Kúria Pfv.I.20.752/2021/5.). Nem volt tehát akadálya a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának, ezért a Kúria az engedélyezés iránti kérelem elbírálását mellőzte [a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 7. pont].

[27] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Pp. 410. § (1) bekezdésében megállapított határidőn belül előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és az abban megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[28] A Kúria elsőként a felülvizsgálati kérelemben állított eljárási szabálysértéseket vizsgálta, és megállapította, hogy a másodfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül hozta meg

az ítéletét. Nem volt szükség anyagi pervezetésre a másodfokú bíróság részéről sem a bizonyítás tekintetében, sem az alkalmazandó jogszabályi rendelkezés értelmezése tárgyában. A nem vitatott mérlegadatok alapján nem merült fel olyan szakkérdés, amelynek vizsgálata további, akár igazságügyi szakértői bizonyítást igényelt volna, a bíróságoknak jogkérdésben kellett állást foglalniuk. A Ptk. 3:183. § (1) bekezdésének értelmezése körében pedig az alperes előtt már a keresetlevélből ismert volt a felperes – utóbb a másodfokú bíróság által elfogadott – jogi álláspontja, amellyel kapcsolatban az alperes már az elsőfokú eljárásban megtette a nyilatkozatait.

[29] Nem jelenti a Pp. 372. § (2) bekezdésének a sérelmét, ha a bíróság a határidő hosszabbítása iránti kérelemben írt körülményeket mérlegelve nem él a határidő hosszabbítás kivételes lehetőségével. A másodfokú bíróság az 5. sorszámú végzésében arra a következetes bírói gyakorlatra tekintettel nem találta teljesíthetőnek az alperes kérelmét, hogy az eljárási határidők betartása terén a jogi képviselettel hivatásszerűen foglalkozó jogi képviselő vonatkozásában a bírói gyakorlat magasabb elvárhatósági követelményt támaszt, mint a személyesen eljáró féllel szemben. A jogi képviselőtől elvárható, hogy akadályoztatása, betegsége esetén gondoskodjon a helyettesítéséről a határidők betartása érdekében. Ebből a szempontból nem annak van döntő jelentősége, hogy a jogi képviselő a betegségére hivatkozással a mulasztását kívánta-e kimenteni (mint a BDT2004. 1040. számú döntés alapjául szolgáló esetben), vagy a betegségére tekintettel a határidő meghosszabbítását kéri. A másodfokú bíróság az ügy egyedi körülményei körében értékelte továbbá azt is, hogy az alperes képviseletében ügyvédi iroda jár el, és a meghatalmazás szerint a helyettesítésre az iroda más ügyvédje is jogosult volt, valamint, hogy az alperesi jogi képviselő az állított betegségét, annak időtartamát semmivel sem igazolta. Ilyen körülmények mellett alaptalanul állítja az alperes az eljárási jogai gyakorlásának indokolatlan korlátozását.

[30] Az ügy érdemét tekintve, a felperes keresete alapján az 5/2019. (05.30.) számú taggyűlési határozat jogszabálysértő jellegének vizsgálata körében az eljáró bíróságoknak abban a jogkérdésben kellett állást foglalniuk, hogy az alperes 2018. évi egyszerűsített éves beszámolójának adatai figyelembevételével, az abban kimutatott 1.811.915 forint összegű negatív adózott eredmény a Ptk. 3:183. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti olyan veszteségének minősül-e, amelynek fedezésére a taggyűlési határozat – a társasági szerződés 8. pontjában rögzített felhatalmazás alapján – jogszzerűen kötelezte a tagokat pótbefizetés teljesítésére. Ennek megítélésekor helytállóan indult ki a másodfokú bíróság a pótbefizetés jogintézményének a céljából és rendeltetéséből, ami nem minősül a társasági határozat gazdasági, célszerűségi szempontból való vizsgálatának.

[31] A korlátolt felelősségű társaság tartozásai, az üzletszerű gazdasági tevékenysége folytatásával összefüggésben felmerülő kiadásai fedezetül főszabályként a társaság vagyona szolgál, amely a tagok által törzsbetétként rendelkezésére bocsátott vagyonból (törzstőkéből), valamint a társaság üzletszerű gazdasági tevékenységének folytatása során képződő, az üzleti évek adózott eredményéből felhalmozott, a tagok részére ki nem fizetett nyereségből tevődik össze. Veszteséges működés esetén a tag legfeljebb a törzsbetétként a társaság rendelkezésére bocsátott vagyoni hozzájárulását kockáztatja, azt meghaladóan további vagyoni hozzájárulás teljesítésére főszabályként nem köteles, erre csak kivételesen, a törvényben meghatározott esetben kötelezhető. Ilyen kivételes rendelkezést tartalmaz a Ptk. 3:183. §-a is.

[32] A pótbefizetés célja egyértelműen az, hogy a korlátolt felelősségű társaság üzletszerű gazdasági tevékenységének a folytatását veszélyeztető tőkevesztést eredményező veszteséges működés esetén lehetőséget biztosítson arra, hogy a társaság tovább működésének finanszírozásához szükséges hiányzó tőkét a tagok átmenetileg a társaság rendelkezésére bocsássák anélkül, hogy a pótbefizetesként teljesített vagyoni hozzájárulásuk növelné a törzsbetétként a társaság rendelkezésére bocsátott vagyoni hozzájárulásuk összegét.

Kivételes jellegéből fakad, hogy taggyűlési határozattal történő elrendelésére – a társasági szerződés Ptk. 3:183. § (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelő felhatalmazása esetén is – csak akkor kerülhet sor, ha a társaság vagyona, saját tőkéje nem nyújt fedezetet a veszteségeire, ha a saját tőke olyan mértékben csökken, amely veszélyezteti a társaság fizetőképességét, üzletszerű gazdasági tevékenysége folytatását, további működését. Önmagában a Számv. tv. szerinti éves beszámoló mérlegében kimutatott veszteség a pótbefizetés elrendelését nem alapozza meg.

[33] A Kúria nem értett egyet az alperes azon hivatkozásával, hogy a másodfokú bíróság „összemosta” a Ptk. 3:183. §-a szerint elrendelhető pótbefizetést, és a Ptk. 3:189. § (2) bekezdése alapján az e § (1) bekezdésében körülírt krízishelyzetben kötelezően alkalmazandó intézkedések egyikeként elrendelhető pótbefizetéssel. Nyilvánvaló – és ilyen megállapítást a jogerős ítélet sem tartalmaz –, hogy a Ptk. 3:183. § (2) bekezdése alapján nem csak a Ptk. 3:189. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben rendelhető el pótbefizetés (ha a társaság saját tőkéje veszteség folytán a törzstőke felére, vagy a törzstőke a törvényben meghatározott minimális összeg alá csökkent; ha a társaságot fizetéseképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy ha a vagyona a tartozásait nem fedezi), hanem abban az esetben is, ha a veszteség mértéke nem éri el ezt a szintet, de azt a szintet igen, hogy a cég további működéséhez, tevékenysége zavartalan folytatásához szükséges a tagok átmeneti vagyoni hozzájárulása. A társasági szerződés felhatalmazása esetén ilyen esetben a taggyűlés határozata alapján valamennyi tag, így az azt ellenző tagok is kötelesek teljesíteni a pótbefizetési kötelezettségüket. A pótbefizetés hiányában a tovább működés veszélyeztettségére utal a Ptk. 3:183. § (4) bekezdésének a pótbefizetés késedelmes teljesítése vagy teljesítésének elmulasztása esetére előírt súlyosabb szankciót kilátásba helyező rendelkezése, miszerint az a tag vagyoni hozzájárulásának nemteljesítésére vonatkozó rendelkezéseket vonja maga után, továbbá az (5) bekezdés, amely szerint a veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetést a társaságnak vissza kell fizetnie.

[34] Amennyiben az alperesi érvelésnek megfelelően a Ptk. 3:183. § (1) bekezdésében törvényi feltételként megfogalmazott veszteséget a Számv. tv. 37. § (2) bekezdése szerinti, az előző üzleti év adózott negatív eredményével azonosítanánk, az megkérdőjelezné a korlátolt felelősségű társaság elkülönült vagyonát, egy-egy üzleti év átmeneti veszteségének taggyűlési határozattal történő finanszírozása elrendelésének lehetősége ellentétes lenne a tagi korlátozott felelősséggel és a pótbefizetés intézményével történő visszaéléshez is vezethetne.

[35] Ezt az értelmezést támasztja alá továbbá a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott Ptk. 3:88. § (2) bekezdése is, amely a tag részére kifizetés vagy más vagyoni szolgáltatás teljesítését a társaság tárgyévi adózott eredménye, illetve szabad eredmény tartaléka terhére teszi lehetővé. E rendelkezésből is arra lehet következtetni, hogy mindaddig, amíg a társaság rendelkezik olyan szabad eredménytartalékkal, amelynek terhére a tagok részére kifizetés lenne teljesíthető, nem állnak fenn a jogszabályi feltételei annak, hogy a tárgyévi negatív adózott eredmény mint veszteség fedezésére a taggyűlés a tagok számára pótbefizetés teljesítését írjon elő.

[36] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[37] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült, felszámított költségét, amelyet a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján határozott meg. Az ügyvédi munkadíj az áfát tartalmazza.

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[39] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[40] 2013. évi V. törvény 3:183. §, 189. §

[41] 2016. évi CXXX. törvény 372. § (2) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[42] Ptk. 3:183. §-a alapján pótbefizetés elrendelésére jogszerűen csak akkor kerülhet sor, ha a társaság vagyona, saját tőkéje nem nyújt fedezetet a veszteségeire, ami veszélyezteti az üzletszerű gazdasági tevékenység folytatását. Önmagában a számviteli törvény szerinti éves beszámoló mérlegében kimutatott veszteség a pótbefizetés elrendelését nem alapozza meg.

Budapest, 2024. január 31.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző